

STØB DET I BETON

Stilrent bålsted

Det flotte støbte
bålsted bliver hurtigt
populært blandt børn
i alle aldre.

Gør Det Selv

SVÆRHEDSGRAD:

Det er et overkommeligt projekt. Du skal sørge for at presse formen godt ned over bolden, så samlingen er tæt. Og vibrere betonen grundigt, men forsigtigt.

TIDSFORBRUG:

1 dag + hærdetid

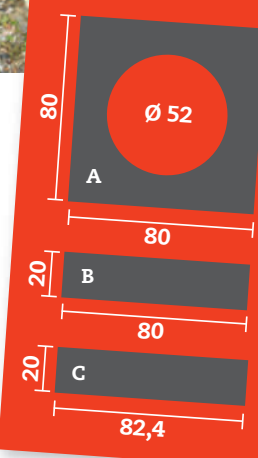
PRIS:

Cirka 1400 kroner. Bruger du almindelig beton, sparer du 800 kroner. Men det kræver armeringsnet, der kan være lidt svært at styre.

Det gælder om at være kreativ, når du skal lave rundingen i støbeformen. Her bruger vi en stor fitnessbold, som formen presses godt ned over.

Skæreplan

Hvis du støber et bålsted i beton, kan du få et både enkelt og flot resultat. Det er let at tilpasse på mål, så du får den størrelse, du ønsker.

DET HAR VI BRUGT

Materialer

12 x 120 x 240 mm støbekrydsfiner:

- 1 bund til støbeform (A), 80 x 80 cm
- 2 sider (B) a 20 x 80 cm
- 2 sider (C) a 20 x 82,4 cm

Desuden:

- Skruer, 4 x 40 mm
- Fiberbeton, 6 x 25 kg (styrke 30 MPa)
- Fitnessbold

Specialværktøj

- Blandemaskine
- Betonsliber
- Stavvibrator

Aben ild giver hygge og varme på terrassen og kommer hurtigt til at virke som et naturligt samlingssted, så det er en god investering at lave et ordentligt bålsted.

Her har vi støbt et i beton – det er et materiale, der er nemt at arbejde med, og resultatet er både flot og råt og helt enkelt.

Hvis du selv støber et bålsted, har det desuden den fordel, at du kan bygge støbeformen i præcis den størrelse, der passer dig. Og du får en løsning, som ingen andre har.

Vi har bygget en kvadratisk støbeform (80 x 80 cm) med et hul i bun-

den, så formen kan presses ned over en stor fitnessbold, så der dannes en fordybning i den betonklods, der bliver til bålstedet, når betonen hærdet op i støbeformen. Det er nemmest at bruge tørbeton til dette projekt – så er du sikker på, at blandingsforholdene er rigtige. Tørbeton købes i sække og skal blot blandes med vand.

Du skal være opmærksom på, at beton er tungt, så du flytter ikke bare rundt på dette bålsted efter behag. Til gengæld er det så kompakt, at det sagtens kan stå på en træterrasse, da det ikke bliver varmt i bunden og dermed ikke risikerer at lave mærker.

Lav formen

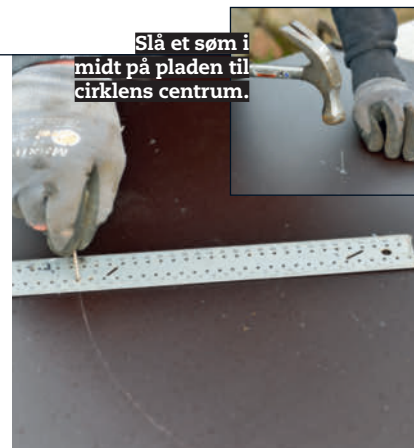
Når du skal støbe, skal du først lave en form, du kan støbe i. Her bruges støbekrydsfiner, som er vandfast og har en meget glat overflade. Du kan evt. også bruge almindelig krydsfiner, der er lidt billigere, men støbekrydsfiner er bedst.

Målene på formen afgør størrelsen på dit bålsted. Så du bygger bare formen i den størrelse, du ønsker, bålstedet skal have. Du skal dog være opmærksom på, at beton er tungt, så jo større formen er, jo tungere bliver bålstedet.

Det specielle ved støbeformen her er, at der saves et hul i bunden, så formen passer ned over en stor bold. Boldens form kommer til at give det færdige bålsted den runding, som er selve ildstedet.

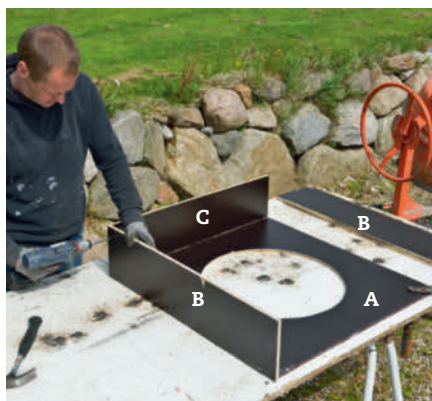
1 Sav delene ud til støbeformen, når du har streget op, hvor der skal saves. Her saves ud med en rundsav, men du kan også bruge en fukssvans eller en stiksav.

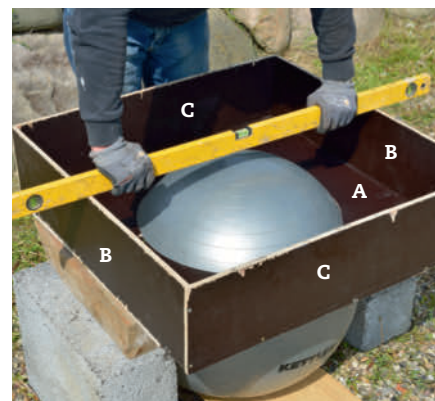
2 Tegn en cirkel på pladen til fordybningen i støbeformen. Med et søm i pladens midte kan du sætte en lineal med huller fast, som kan drejes rundt, mens du ridser med et søm gennem et hul, så du tegner en cirkel. En snor kan også bruges.

3 Cirklen saves ud med en stiksav, så der kommer et hul i pladen. Hullet bliver fordybningen i det færdige bålsted. Bor først et hul ved stregen, så stiksavens blad kan komme igennem pladen.

4 Saml formen, når alle dele er savet ud. De fire sider (B og C) fastgøres i hjørnerne med 4 x 40 mm skruer og til bundstykket (A). Når formen er samlet, placeres den på en opklodsning.

5 Formen placeres på en bold mellem to opklodsninger, der passer til bolden. Så kan du med et fast tryk presse formen ned mod bolden, så samlingen næsten bliver helt tæt.

VIGTIGT! Tjek, at formen står vandret.

Støb bålstedet

Her bruges en blandemaskine. Du kan også blande betonen i fx en trillebør.

1 Bland betonen, når formen er klar. Den beton, du bruger, skal have en styrke på 30 MPa. Hvis du bruger tørbeton som her, står det på pakken. Tørbeton er let at bruge – du tilsætter blot vand – og så er du sikker på, at blandingsforholdet er korrekt.

Når betonen er blandet, har du ca. 45 min. til 1 time til at arbejde med den i.

2 Betonen fyldes i formen. Hæld det forsigtigt ned lidt ad gangen med en skovl. Fordel det jævnt omkring bolden, og bank det sammen undervejs, så godt du kan. Der fyldes beton helt op til kanten.

Betonen vibreres med en effektiv stavvibrator.

3 Forstærk formen, og vibrer betonen. Skru forstærkende stykker fast i et kryds foroven, inden du vibrerer. Ved vibrering bliver betonen nemlig mere flydende, og der kommer ekstra pres på siderne. Derfor skal formen forstærkes.

Den sidste finish

Når betonen har hærdet i 4-5 dage, kan du fjerne formen, så det nystøbte bålsted kommer til syne. Når formen er væk, vil der vise sig nogle steder med ujævnheder, som skal skæres væk for at få bålstedet helt pænt. Det grove klarer du med en vinkelsliber, og hvis du også vil slibe overfladen, kan du bruge en betonsliber. Det gør vi her, fordi vi gerne vil have en lidt nistret overflade som terrazzo.

På ny beton vil du ofte kunne se nogle kalkudfældninger, som får betonen til at se lysere ud. De forsvinder med tiden. Bålstedet her efterbehandles med bivoks for at gøre det smudsafvisende.

VÆRKTØJ

Lej en stavvibrator. Det er vigtigt, at betonen bliver vibreret ordentligt, så der ikke er lufthuller i det, du støber. En stavvibrator er super effektiv. En slagboremaskine kan evt. bruges på formens sider, men det er ikke nær så godt.

TIPS

Placer bålstedet, så det "svæver". Hvis du sætter bålstedet på fx et par fliser, får det et lettere udseende – som om det svæver. Samtidig får du en bedre højde, hvis du skal grille pølser eller lignende.

1 Fjern støbeformen. Først løsnes skruerne, så du kan fjerne alle siderne. Tag støbeformen ned fra opklodsningen, så du bedre kan arbejde videre med den. Husk at vende den rigtigt fra starten, da den er tung at bakse med.

2 Bundpladen saves fri – den kan godt sidde fast i betonen. Her bruges en rundsav, som kan indstilles i højden, så klingen ikke stikker så dybt, at den skærer spor i betonen.

3 Skær rundingen til, så der kommer en pæn overgang til fordybningen. Brug en vinkelsliber med diamantklinge. Husk sikkerhedsbriller. En støvmaske er også en god idé, da det støver en del.

4 Overfladen slibes her, så bålstedet får et mere terrazzo-agtigt udseende. Det kan du gøre med en betonsliber, som kan lejes. Til sidst behandles betonen med bivoks, der giver en flot overflade og har en smudsafvisende effekt.

Forskellige overflader

Overfladen på beton kan varieres på mange måder. Du kan fx udnytte formens materialer til at give en bestemt finish. Bruger du fx almindelig krydsfiner til støbeformen, vil der komme små "riller" i betonens overflade. Efterbehandling som slibning og slæde kanter kan også give betonen særpræg. Her efterbehandler vi med bivoks. Det gør overfladen flot og samtidig smudsafvisende. Det er en god idé at efterbehandle bålstedet med bivoks et par gange om året.

Det er nemt at komme til at lægge brænde på dette bålsted, fordi der ikke er høje kanter.